

Reprise på Krogs fisserrestaurant af Jan Sonnergaard

Teksten *Reprise på Krogs fisserrestaurant* er skrevet af forfatteren Jan Sonnergaard og er fra samlingen ”Sidste søndag i oktober” fra 2001. Det er en novelle, men ikke i klassisk forstand – den har ikke et trefaset forløb med en begyndelse, midte, slutning og et afgørende vendepunkt. Den er skrevet i nutid, er kronologisk opbygget og starter midt i historien uden nogen egentlig forklaring på, hvad der foregår eller er foregået tidligere – den har altså en åben og brat indledning og starter derfor *in medias res*, som også er et typisk træk for en novelle, der også lægger stor vægt på personerne og fortællertypen. I denne novelle er handlingen også sat en smule i skyggen, gemt lidt baggrunden og spiller lidt en ”birolle”. I stedet er det beskrivelsen af personerne og fortællertypen, der særligt er i fokus. Et andet kendetegn, som også gør sig gældende i denne novelle, er det korte forløb, en enkelt dag, som handlingen strækker sig over. I en roman kan der f.eks. være flere handlingsforløb på samme tid, men i en novelle følger du generelt kun få personer i et relativt enkelt handlingsforløb, hvilket spejler sig rimelig godt i denne novelle, hvor der kun er to hovedpersoner, en mand og en dame, samt en kort og meget simpel handling.

Forfatteren har som nævnt valgt, at starte direkte inde i historien og fortællingen. Læseren får ingen indledning til historien, ingen viden om fortælleren eller baggrunden. Novellens start er også lidt anderledes og atypisk, da den som tidligere nævnt starter med direkte tale: ”Heidi! Jeg tror ikke så meget på dig!” (s. 155, linje 1)

Det kan have den effekt, at det fanger læserens opmærksomhed, og læseren får fornemmelsen og opfattelsen af, at noget er galt, en anspændt stemning og lidt dramatisk. Det kan sammenlignes lidt med underrubrikken i en artikel, som er skrevet med fed skrift, som har til formål og hensigt, at fange læserens interesse og give læseren lyst til at læse resten af artiklen.

Jeg vil i min analyse særligt fokusere på jeg-fortælleren, som i øvrigt er en mand, samt hovedperson. Jeg vil fokusere på hans forhold, oplevelser, mening, synspunkt og tillid til kvinder.

Novellen beskriver et pars gåtur i det indre København en varm sommereftermiddag, de vakler rundt gennem Københavns gader, og tingene virker efter alt at dømme til at være i skønneste orden. De besøger en café og spiser frokost på en restaurant. Novellen omhandler utroskab og fremhæver dét ikke, at kunne stole på noget andet menneske og have tillid.

Utroskab er, bliver og har altid været et stort og omdiskuteret emne og tema, som altid kan tages op til debat igen og igen. Vi ser emnet fremkomme i diverse debatforummer på internettet, læserbreve, kærlighedsprogrammer i tv'et f.eks. "Hjerteflimmer" på DR1 eller lign. hvor du kan skrive ind og hjælp til at løse forskellige kærlighedsproblemer med svar fra et panel af såkaldte "eksperter" osv. heriblandt også mistanke om utroskab. Mange mennesker har oplevet og været udsat for utroskab og har svært ved, at komme over den smerte det medfører. Det må virkelig være mentalt hårdt og kan desværre føre til trøstespisning og spiseforstyrrelser, som kan føre til overvægt og undervægt, som kan være dødbringende, du kan blive psykisk syg, hvis det har taget så hårdt på dig og i værste fald, begår nogle mennesker selvmord, så det har både "konsekvenser" fysisk og psykisk.

Temaet bliver nærmest afsløret og fastlagt i starten af novellen i den første sætning, som er en replik. Utroskab, bedømmelse af folk, tillid og generalisering er blot nogle af mange mulige temaer i novellen.

Der benyttes jeg-fortæller i form af den mandlige hovedperson, henvendt til den kvindelige biperson. Vi er med, mens det sker i øjeblikket og følger handlingens kronologi, i øvrigt også medsyn, fortælle tid og scenisk fremstilling.

Læseren får med det samme et klart indtryk af, at han ikke stoler på sin kæreste Heidi, fordi hun efter hans udsagn er utroværdig. Han nævner op til flere gange, at hun er en løgner og derfor ikke kan stole på hende! Hun siget noget, men gør noget andet, går bag om hans ryg og stikker en kniv i ryggen på ham.

Han er en mand i starten af 30'erne fra København, som har et dårligt forhold til kvinder, hvilket skyldes at han gentagne gange er blevet udnyttet, brugt og snydt af kvinder.

Det sjove, morsomme og tydelige i denne novelle er, at det i virkeligheden er ham, der er den utroværdige. "Solen skinnede fra en skyfri himmel... og dét ler jeg ad, mens jeg siger noget om, at sådan er det også mellem os to. Men det er det ikke". (s. 159, anden spalte, linje 7-9)

Han viser ikke sine egentlige og virkelige følelser, fortæller ikke om dem, men gemmer meget bag facaden. Han fører meget indre monolog med sine dialoger inde i hovedet uden at sige det højt. Samtidig lyver han for hende. "- Jeg er så utrolig glad for dig... for jeg vil også lyve, nu du har åbnet ballet". (s. 156, første spalte, linje 7-8)

Han mener, Heidi er en løgner og bedrager, så han prøver at få hævn, for så føler han på en måde, at regnskabet er gået op, og de står uafgjort og lige.

I forbindelse med hans løgne og usande påstande, gør det ham til en upålidelig jeg-fortæller, hvor læseren ikke ved, hvornår han taler sandt og falsk, rigtigt og forkert eller hvad der er etik og moral. Læseren kan ikke stole på fortællerens påstande, selvom læseren også bliver en smule manipuleret af fortælleren og måske endda får medfølelse med ham – det er derfor vigtigt for læseren, at være kritisk og opmærksom på dette.

Fortælleren kommer meget ind på fortiden og beskriver denne, men kan læseren stole på disse påstande?

”(...) men den sidste jeg inviterede herved, bollede i den grad udenom, og så gennemført at jeg fik klamydia af det...” (s. 159, anden spalte, linje 27-29)

Han er meget usikker og utålmodig, har ingen selvtillid, lavt selvværd og er tydeligvis traumatiseret af negative oplevelser med kvinder. Han ved dog ikke helt med Heidi og kan ikke gennemskue, hvad hun er ude på, hvis hun i det hele taget er ude på noget som helst.

Tilføjelsen ”En gang til, for Prins Knud” (s. 160, første spalte, linje 8-9) fortæller lidt om, at han er blevet skuffet af kvinder før. Han har virkelig mistillid til Heidi, for hvorfor skulle han stole på hende, hvorfor skulle hun være ham tro, når hans oplevelser med andre kvinder har vist det stikmodsatte?

Alligevel virker hun mere tiltrækkende og tillidsfuld for ham, hvor han bl.a. siger: ”Og jeg har altid elsket den måde, du fløjter på, (...) men det betyder ikke at jeg stoler på dig af dén grund”. (s. 156, første spalte, linje 14-17)

Novellen kører meget frem og tilbage, hvad angår fortællerens forhold til kæresten Heidi, for det ene øjeblik, holder han utrolig meget af hende, mens han i splitsekundet efter, indirekte synes hun er en luder, hvilket kan gøre det svært for læseren at forstå sammenhængen i novellen, for ud fra hans udsagn om hende er hun lækker, kærlig og fræk, samtidig med at være luder, billig og utro. Hendes væremåde svarer langt fra til det, han tænker om hende. Hun prøver, at komme ind på ham, men han har allerede dømt hende, anklager hende for at lyve og være utro, selvom hun har masser af tillid til ham. Det er næsten en sygdom, at han ikke kan se dybere ind i kvinder pga. hans fortid med dårlige minder, kapitler og episoder. Han er fordomsfuld mod kvinder og gider ikke lytte til, hvad Heidi siger, selvom det er sandt. Læseren oplever ikke noget fra hendes synsvinkel, læseren kan kun forholde sig til fortællerens udsagn om hende, selvom hun efter min opfattelse, vurdering og mening er oprigtig nok.

Specielt det første ord i novellens artikel "*reprise*", som oversat til dansk betyder "gentagelse" er mærkværdigt, betydningsfuldt og meningsgivende i denne novelle. Definitionen er, at det ikke er første gang, han er på Krogs fiskerestaurant med en kæreste, hvor han igen føler sig udnyttet!

Mit generelle billede og fortolkning af novellen går på, at han har oplevet så mange personlige fiaskoer med kvinder, været i situationer som denne mange gange før og vil bare ikke opleve flere personlige nederlag – derfor er han så sikker på, at Heidi også vil brænde ham af, hvorfor han også er så hurtigt dømmende!